EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Gent | Jordi Sardans | Actualitzat el 25/06/2018 a les 10:52

«Les urgències amb gent esperant produeixen situacions de tensió, però cada dia hi ha més protocols que minimitzen els errors humans»

ENTREVISTA.Â Jordi AliguÃ© Capsada Ã©s especialista en Medicina Interna i mÃ ster en Geriatria, acaba de ser elegit president de la junta del Bages del ColÂ·legi Oficial de Metges de Barcelona, que vol recuperar les festes de Sant Lluc i participar en el projecte Manresa, ciutat compassiva. Treballa a Althaia, dins l'hospital de Sant Joan de DÃ©u, i tambÃ© Ã©s el metge de la residÃ¨ncia de Sant VicenÃ§ de Castellet.Â

Foto: Francesc Rubí

? Quina és la teva vivència del restaurant Aligué?

? Tinc el record de la meva besàvia Ció Rovira, provinent d'Artés, que era la mare de l'avi Pepet. Inicialment eren pagesos que es dedicaven al cultiu de vivers i tenien bestiar. Ella era molt bona cuinera i l'anècdota que explica la família, de quan es va morir d'una embòlia cerebral, és que estava pendent de la cuina i els recordava tot marxant, que «el caldo està bullint». Es va obrir el 1956 com a bar de carretera, dedicat a menús (els principals plats eren escudella i carn d'olla, canelons, i mongetes i botifarra) de la mà de l'avi Pepet, que era l'ànima i una persona molt detallista. Cuinaven la iaia Maria i la besàvia Ció. Quan s'hi van posar el meu pare i el meu tiet (Agustí i Benvingut) tot va ser més seriós. Van continuar amb el menú de bar de carretera, però es van especialitzar en la carta. Va anar creixent com a lloc de pas cap a Berga que feia que la clientela fos diversa. El tiet Benvingut continua a la cuina, però ara el meu pare s'ha jubilat i se n'ha fet càrrec el meu germà gran, Pep, que malgrat estudiar Econòmiques ha preferit continuar el negoci i seguir vinculat al Sibar i al Sivins. Completen la plantilla familiar els meus cosins Robert i Eduard. Al restaurant hi vivien els meus pares, al pis del costat els avis, a dalt la tieta paterna Elena, que es va quedar viuda sense fills, i a més una senyora gran del barri, Mercè, que també s'havia quedat viuda sense fills. Va ser com una tercera àvia. A més a més, de petit, quan els pares tenien més feina al restaurant, anava sovint amb els avis de Callús. Com que vaig conviure molt amb gent gran, sempre m'hi vaig sentir identificat i això em va fer decidir a dedicar-me a fons a la Geriatria.

? Com era aleshores la barriada del Guix?

? Era un barri de la Manresa perifèrica que ha anat envellint i és poc conegut. Queda apartat del centre de la ciutat. Molts dels treballadors que feinejaven a la fàbrica del Guix, que pertanyia a la Fàbrica Nova, vivien al barri i recordo que justament l'anomenaven «la fàbrica nova». Ara hi ha els Tous. Era tot molt familiar i recordo haver viscut una infància molt lligada al barri. Ara està molt transformat, hi ha immigrants i de la gent d'abans en queda ben poca. En ser allunyat del centre, des dels catorze anys anava arreu amb moto, per una qüestió pràctica.

«El naixement d'una unitat docent a Manresa haurà de servir d'estímul perquè els professionals sanitaris del territori s'hi quedin a treballar»

Col·legi de Metges

? Quin són els eixos d'actuació de la junta de govern del Col·legi de Metges de Barcelona?

? El programa oficial del CoMB consta de 68 punts, però els eixos d'actuació prioritaris són sis: promoció del lideratge dels professionals, participació als òrgans de govern i de decisió de les organitzacions sanitàries, lluita contra la precarietat laboral, amb contractes estables i no temporals, abordatge del repte de la conciliació i del relleu generacional, i l'acompanyament i suport als companys i famílies en situació de vulnerabilitat. Els propers deu anys es jubilaran un terç dels metges actuals, per tant se n'hauran de formar molts de nous. El perfil del professional s'ha feminitzat molt i actualment ja hi ha més dones que homes. Això comportarà més canvis en una societat que va canviant els rols, amb la conciliació laboral/familiar, per poder compaginar-ho i poder cobrir amb normalitat les baixes maternals. Caldrà allargar la jubilació fins als 67? Crec que obligatòriament no, però qui vulgui i estigui en condicions potser hauria d'allargar dos anys més. Fins ara el sistema és molt "hospitalocèntric" i caldria potenciar l'atenció primària i descarregar els hospitals amb menys visites i més temps.

? Com és la teva junta del Col·legi?

? Som una junta formada per onze persones, que representen tots els àmbits: la medicina hospitalària, la sociosanitària de l'hospital de Sant Andreu, l'atenció primària i la medicina privada. Som una delegació més de les diverses comarques de la província de Barcelona. Tots pertanyem el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, que té la seu central al passeig de la Bonanova. És una corporació de dret públic de caràcter professional. Som uns 33.000 col·legiats a la província, dels quals 800 pertanyen al Bages. Cada delegació depèn de la seu central, però podem exercir algunes funcions pròpies.

? I quins són les funcions principals del Col·legi?

? N'hi ha moltes, però bàsicament les resumiria en tres: vetllar per una bona pràctica mèdica; representar i defensar els professionals i donar suport als col·legiats.

? Esteu integrats a la ciutat?

? Si. Participem en els Consells Municipals de la Gent Gran, de la Dona, del Maltractament, de la Salut i Drogodependència.

? Enceteu una nova etapa o sereu continuistes?

? Nosaltres pensem que la línia general que ha seguit la delegació els darrers anys ha estat una gestió correcte, tant pel que fa a l'etapa Guerrero com la del Bonet. La delegació del Bages és viva i estar molt ben considerada a nivell de Barcelona, en ser proactiva i fer molts actes. Per cert, hi ha dos actes importants de caràcter anual, que són la festa de la Vigília de Sant Lluc, a l'octubre, amb una ponència general d'un conferenciant habitualment de l'àmbit mèdic i un sopar per a tots els col·legiats, i l'acte acadèmic a Montserrat, organitzat amb l'Arxiu de Ciències Mèdiques Simeó Selga i Ubach. En l'acte de Montserrat de l'abril hi participa el president de la Societat Catalana de Trasplantaments, el Doctor Román.

? Teniu previstes activitats noves?

? Com a propostes de futur, de moment, en tenim dues. Una és recuperar la festa del gremi de Sant Lluc, juntament amb el Cercle Artístic de Manresa. L'altra és col·laborar en un nou projecte: Manresa ciutat compassiva.

? I actes de caire comarcal?

? Col·laborem en un acte el maig a Talamanca, al dispensari de la localitat, el dia 19. Es tracta d'homenatjar el metge de Navarcles Anicet Gresa Mirambell, (1917-1927), que va actuar voluntàriament i eficaçment durant l'epidèmia de febre tifoide que va esdevenir a la població de Talamanca l'any 1921. N'havia estat metge titular del 14 de febrer al 23 d'agost del 1919. Un any

abans ja s'havia desplaçat al Pont de Vilomara, on va residir temporalment, per tractar una epidèmia gripal. Se li farà un reconeixement i es posarà el seu nom a l'actual dispensari municipal. Seguim una mica la filosofia del Col·legi de Metges per tal de reconèixer persones que han treballat històricament pel bé de la població. En aquesta línia, cal recordar la tasca que fa el doctor Guerrero, com a director de l'Arxiu de Ciències Mèdiques Simeó Selga i Ubach, situat a la segona planta del mateix edifici on hi ha el col·legi manresà. Bàsicament, és un recull de llibres, revistes i documents mèdics que provenen de biblioteques que s'etiqueten i documenten, així com les donacions de llibres antics i usats de metges, com a memòria de particulars que ho han cedit.

? Teniu alguna estratègia d'àmbit comarcal?

? El nostre Col·legi de Metges ha de jugar un paper de cohesió del territori entre les diverses institucions i també en l'àmbit universitari. Hem d'establir-hi vincles, i més ara que la UVic-UCC acaba de començar el Grau de Medicina. De moment, els dos primers anys es fan a Vic, però a partir de tercer una de les dues línies es farà a Manresa. Això implicarà el naixement d'una unitat docent a Manresa, que haurà de servir d'estímul perquè els professionals sanitaris del territori s'hi quedin a treballar. En aquest sentit, la creació del nou hospital de Sant Joan de Déu també és una eina que ajuda a consolidar la institució sanitària en el nostre territori.

Contactes universitaris

? Penseu tenir contactes concrets amb la universitat manresana?

? De moment ja hem fet un acte a Vic amb la delegació comarcal d'Osona i ara el farem properament a Manresa durant el mes de maig, per tal d'explicar i donar a conèixer millor la nova facultat de Medicina i quines possibilitats podrà generar amb els treballadors sanitaris de Manresa. És clar que els estudiants de tercer fins a sisè acabaran vivint a la ciutat i millorarà la docència i la formació continuada dels professionals tant de la Fundació Althaia com de l'Institut Català de la Salut (ICS) i de Sant Andreu Salut (antiga Fundació Sociosanitària de Manresa).

? De cara a la gent, feu activitats concretes?

? Si, poden venir persones a buscar el carnet de cara a fer la recepta electrònica, tenim la part de formació continuada, -ara mateix comença una sessió de xarxes socials en medicina- , la defensa del metge tant en l'àmbit professional, com jurídic o social, i fins i tot personal i familiar. També s'ajuda als metges malalts, programes per a les metgesses amb fills... Si detectem des del Col·legi alguna mala praxi en considerar que algú no actua correctament també hi podem intervenir. Ben recentment, un individu que feia pseudociències en el tractament sobre el càncer, amb teràpies no provades científicament, ha estat inhabilitat per cinc anys.

? Com és que cada dia surten més naturalistes que critiquen la medicina tradicional?

? Penso que com a Col·legi de Metges hem de defensar tots aquells tractaments que tinguin una evidència científica. Les teràpies alternatives no són innòcues i podrien interferir amb tractaments concrets, com per exemple amb la quimioteràpia en pacients amb càncer. La medicina naturista no ha de privar mai al pacient de rebre el millor tractament. Per tant, la medicina alternativa, com ara l'homeopatia o l'acupuntura, haurien de tenir un caràcter complementari o addicional, però mai principal.

? Teniu previstes activitats més generals en favor del conjunt de la ciutadania?

? Si. Aquests dies estem pensant recuperar les celebracions que es feien des del gremi de Sant

Lluc, molt actiu als anys 50, format per metges i artistes que un cop l'any feien un important acte popular a la plaça de l'Ajuntament i al final cremaven una falla. Hem pensat contactar amb entitats de caire sardanista, castellers o d'altres com ara Xàldiga o el Cercle Artístic, per organitzar conjuntament un acte de cara el 20 d'octubre, enfocat a la ciutadania manresana, per tal de recuperar l'esperit del Gremi de Sant Lluc, amb activitats pròpies de l'època com una xocolatada o el concurs de dibuixos. Aquesta festa del Gremi la volem emmarcar dintre de Manresa, capital cultural

Ciutat compassiva

? D'altres projectes o col·laboracions?

? Ens agradaria col·laborar en el projecte Manresa ciutat compassiva/cuidadora, com ja s'ha fet a Vic. S'està començant a coure però entenem que hi ha d'haver moltes entitats implicades i pensem que podríem col·laborar en el projecte d'aquesta idea preliminar. Es tracta de cicles de sessions enfocades a la població per entendre la compassió, l'acompanyament en la mort, com es poden ajudar els pacients que estan malalts... També implica la formació d'un voluntariat. Pensem que hi ha d'haver l'Ajuntament, Althaia, l'hospital de Sant Andreu, l'ICS, la Creu Roja i patrocinadors, encapçalats per Sor Lucía, que seria l'"alma mater" del projecte.

? Fer de metge té el seu risc. Com enfoques la professió?

? Allò important d'un metge és treballar d'acord amb la ciència, sabent que tothom es pot equivocar. Amb les eines adequades hi ha menys risc. El metge ha d'estar format al màxim, ser treballador, tenir un tracte humà amb els pacients i ser el màxim de rigorós. És important destinar pressupost en l'àmbit sanitari, intentar evitar les retallades, dotar les unitats de més equips humans i descongestionar el nombre de visites, per tenir més temps per atendre el malalt. El lloc més difícil per treballar són les urgències, on cada cop s'exigeix més formació. Hi ha ansietat i càrrega emocional, amb descompensacions agudes. En el cas de Manresa, penso que en un dolor toràcic, una embòlia cerebral o una pèrdua de consciència, trucant al 061 es va ràpid a urgències, on treballen per codis amb atenció immediata.

? El fet de poder exercir al mateix temps la medicina pública i privada no és un problema per als professionals?

? És obligat que tots estiguem col·legiats, però l'exercici de la professió és lliure. El possible conflicte que es planteja és d'ètica professional. Quan un metge acaba la carrera ha de ser suficientment persona per treballar igual a la pública que a la privada. És lliure de decidir on va a treballar. És cert que hi ha menys llista d'espera en temes com operacions de maluc, cataractes, pròstata o galindons en l'àmbit privat, mentre que en el públic pots tardar més a operar-te. És una decisió del pacient què li és més adient abans de fer-se la intervenció.

? En casos greus, la població està ben coberta?

? Penso que si. Si el pacient té una sospita d'una neoplàsia o d'una malaltia greu, amb la unitat del diagnòstic ràpid, que és a càrrec del doctor Ordeig, es va de pressa a l'hora de fer les proves, que ho confirmen o ho descarten. Proves i tractament van ràpid. Ara bé, quan la patologia és crònica, com una artrosi, la llista d'espera per a l'operació és habitual. Com que les hores de quiròfan són les que són, de vegades, les institucions han decidit obrir-los més hores de les previstes per reduir les llistes d'espera. L'envelliment de la població fa que visquem més anys, però també fa que cada vegada tinguem més malalties cròniques. Malauradament les restriccions pressupostàries ens limiten, com passa també a l'ensenyament o d'altres serveis.

? Un cop operat, corrents cap a casa?

? És cert que s'està potenciant la cirurgia ambulatòria, però també és cert que si una persona no pot marxar el metge tampoc no li dona l'alta. Ara també es fan cirurgies menys agressives que

abans i més ambulatòries, que no requereix un ingrés llarg. També és cert que allargar un ingrés de vegades no és beneficiós perquè hi ha risc d'agafar una pneumònia, una grip o un virus i cada cop es tendeix més a fer fisioteràpia i rehabilitació precoç a casa o en un centre de convalescència. El més important és que tinguem les eines per poder decidir que el pacient ha de marxar quan està bé, no abans d'hora.

? Quina és la teva feina a Sant Joan de Déu i quins són els teus pacients?

? Formo part de l'hospital de Dia del Pacient Crònic, amb la doctora Royuela. Treballem dins d'una unitat enfocada al maneig del pacient ancià pluripatològic. Fem visites programades de seguiment dels malalts per evitar descompensacions, o urgents derivades de l'atenció primària. Són pacients ancians que tenen diverses malalties i estan en risc de fer reingressos. És una feina entretinguda, que no és fàcil, però sí agraïda. Amb l'envelliment de la població cada vegada s'han de dedicar més recursos tant en el vessant clínic com en el social. És un repte, a pocs anys vista, poder atendre bé aquesta població, perquè falten metges i també infermers i auxiliars, assistents de treball social i suport municipal domiciliari. Aquesta situació s'agreuja cada dia que passa especialment a la Catalunya Central, que és la més envellida de Catalunya.

? Quina és la teva feina a la residència de Sant Vicenç?

? Soc el metge de la residència i atenc els pacients que estan descompensats. Els visito i procuro que puguin fer el tractament sense haver de marejar-los gaire. Fem un treball personalitzat, ja que són pacients bastant grans. La majoria supera els 85 anys, tenen diverses malalties i l'objectiu és que el tractament els permeti està compensats i tenir una qualitat de vida. Es tracta que hagin d'ingressar el menys possible. Si no podem curar, intentem acompanyar i donar suport. És una feina molt maca, ja que et permet treballar en un vessant més familiar.

El perfil

Foto: Francesc Rubí

Jordi Aligué Capsada neix a Manresa el 12 de setembre del 1977. Fill del manresà Agustí, ara jubilat, però fins fa poc maître de ca l'Aligué, i Teresa, de Sant Martí de Torroella, que havia portat l'administració del restaurant. És el mitjà de tres germans. El Pep es dedica a la restauració, a ca l'Aligué, i està vinculat al Sibar i al Sivins, mentre que la Rosa fa de professora d'anglès. El Jordi estudia el parvulari i l'EGB a la desapareguda Acadèmia Rial. Després fa BUP i COU a l'institut Pius Font i Quer. Alguns estius havia fet de cambrer al restaurant familiar. Enamorat del bàsquet, havia format part com a aler dels equips de Sant Fruitós de Bages i del CB Manresa fins als 18 anys, en què ho va deixar. Va estudiar anglès americà a l'acadèmia Castells i diversos anys, durant un mes a l'estiu, va fer estades amb una família de Wisconsin per tal de practicar-lo millor. També va aprendre francès amb Carme Cervelló. Estudia Medicina a la Universitat de Lleida, on es llicencia el 2001. Casat amb Patricia Alonso, és el pare de dues nenes Mar i Carla.

Del 2003 al 2008 és resident de Medicina Interna (MIR), on ja treballava, però aprenia a la pràctica, supervisat pels companys. Li van proposar de continuar a l'hospital i del 2008 fins a l'actualitat treballa bàsicament a l'hospital de Dia del Pacient Crònic de la Fundació Althaia dins l'especialitat de Medicina Interna de l'hospital de Sant Joan de Déu, on havia tingut de director el doctor Josep M. Marcos. Té un màster en Geriatria. També treballa a la Residència de Sant Vicenç i des d'aquest mes reforça un dia la residència de Sant Andreu, perquè els residents de la Catalunya - on treballava- , al Selves i Carner, hi han estat traslladats. Havia estat durant 4 anys vocal de la junta comarcal del Bages del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, sota la presidència del doctor Lluís Guerrero i quatre més en la de Pere Bonet. Des de fa pocs mesos, n'és el president, concretament des del 13 de gener del 2018, quan es va constituir l'assemblea de compromissaris.Va ser el doctor Padrós, que és el president del Col·legi de Metges de Barcelona, qui li va proposar liderar la junta del Bages. Ho va acceptar i de la mà de la seva candidatura van guanyar directament, en no presentar-se'n cap més.